

SMĚJU SE A (NE)PLÁČU

Tatiana Kejvalová

SMĚJU SE A(NE) PLÁČU ...

Tatiana Kejvalová

Ústí nad Orlicí 2004

© Tatiana Kejvalová, 2012
ISBN 978-80-7405-220-0

Motto:

Když se člověk směje, směje se s ním celý svět.

Když pláče, pláče sám...

PROSINEC

Tak už se zase blíží. Začíná jako vždy prvním lednem a pak potichoučku protkává naše dny svou přítomností. Dělá to už od věků, ale člověk podvědomě touží po tom, aby byl příjemně klamán a tak dělá, že o tom neví.

Ovšem, že o tom ale víme všichni velmi dobře, protože nový rok přichází čekaně. Nechceme ho, ale čekáme na něj – není jiné volby. Plíží se s každou vteřinou, schovává se pod okouzujícími zážitky zimních zasněžených dnů či nocí, nesou ho křídla jarního vlání a slunečním žářem se pak zavrtává do našeho podvědomí, kdy naložení ve slaném mořském láku toužíme, aby tyto sluneční dny nikdy neskončily. Posléze nám o něm začne vypravovat podzim šelestěním padajících listů, t'ukotem deštivých kapek a zpěvem listopadové Meluzíny, která se chystá na zasnubní tanec se Silvestrem.

Co naplat. Je tady. Narveme tedy špajzy vším, co nám v krámě přijde pod ruku, protože se to sluší a patří. Obžerství a opilství je spojováno *hlavně* s tímto dnem. Proč – to já nevím. Asi proto, že se mění číslo letopočtu, budeme zase o rok starší a ten, kdo se chce placatit na této planetě co možná nejdéle, se musí o Silvestru prokousat a propít až ke mdlobné opici, aby měl nějaký mezník na pamatování.

Jaký to podivný den. Lidi vynalezli kalendář a Silvestra a na povel se začnou všichni radovat. No konečně, proč ne. Hlavně abychom se opravdu radovali. A tak jdeme s partou někam posedět nebo si pozveme přátele domů, někdy čučíme na televizi dokud neodbije půlnoc.

A pak se se mnou někdy děje podivná věc. Jakási jemná síla mi sevře hrdlo, bůhví proč a vzhůru k nebesům se nese pokorné poselství duše:

díky ti, Bože, za vše cos mi dal a vzal,
za vše, co mě potkalo i minulo,
za to co jsem prožila i neprožila,

za lásky potkané i nepoznané,
za celý minulý rok mého pozemského života

A je leden.

LEDEN

3. ledna

V lednu hlavně padáme venku na ledu a lámeme si různé končetiny. Máme-li děti věkově vhodné k sáňkování, bohatě využíváme této možnosti, abychom se pod záminkou venčení dětí sami na sněhu pořádně vyblbli.

Avšak první činnost, kterou obvykle každý z nás dělá hned na začátku roku je přepisování nejrůznějších dat a údajů do nového kalendáře, diáře či záznamníku. Je to otrava a dělám to hrozně nerada. Musím však, protože jinak nelze. I letos mě čekaly tři kalendáře, jeden na zdi v kuchyni, jeden na pracovním stole a pak diář. Všechny narozeniny, svátky a důležitá data jsem poctivě třikrát přepsala. Ulehčeně jsem si oddychla a pak pečlivě nově popsaný kalendář omylem roztrhala místo starého.

Ach jo.

Jsou tací jedinci, kteří si bláhově pořád ještě dělají předsevzetí. Tj. nejdříve si vymyslí co by si tak asi mohli předsevzat a pak se mučí, aby to splnili, i když vědí hned na začátku, že to plnit nebudou.

Respektive, ti človíčkové by to určitě všechno splnili, ale vždy se vyskytnou nějací ti druzí, kteří jim v tom z nějakého důvodu zabrání: já za to nemůžu, to všechno oni ...

Značná část našich úmyslů, jednání a přání se váže k penězům.

Logický rozum člověka potřebuje mít všechno napsané pod sebou, podtržené a sečtené. Výsledek je pak opět rozumově hodnocen, abychom jím byli posléze vrženi do hlubokých depresí. Resumé zdaleka neodpovídá našim představám, předsevzetím či požadavkům.

Pravda, nutno ale konstatovat, že ne vždy je tomu tak. Někdy sečtená čísla přimějí sčítajícího jedince k divoké radosti, neboť se stal bohatcem. Má tzv. balík, což neznamená, jak jistě tušíte, že mu teta Máňa posílá králíka, navíc už mírně zavánějíciho, nýbrž že má kopec peněz.

Tím před sebe staví obrovský úkol jak je zněkolikanásobit, uložit či vhodně utratit. Je z toho nešťastný, nespí, bojí se zlodějů, přírodních katastrof a černých koček. Jeho původní radost se mění v trvalé chmury. Manželka ho opustí, protože už toho má dost a jde jinam, kde toto stádium už je prožito a majitel balíku ho pomalu rozpouští. Je-li opouštějící manželka mladá a krásná, smí se tohoto rozpouštění zúčastnit.

Tak. A teď to podtrhneme a vyvodíme logický důsledek. Ten se odvo-
lává na pohádky. Pohádka praví: dokud jsi bohatý, jsi nešťastný. Teprve
až o všechno přijdeš a staneš se dobrovolně totálním žebrákem, čeká tě
dokonalé štěstí.

Nojo. Je to pohádka.

10. ledna

Včera jsem potřebovala jít na nákup. Letmo jsem pohlédla z okna,
abych zjistila, jak se mám obléci. Všude byl led.

Uprostřed vozovky ležela na bříše dáma a hrála si na želvu. Třepala
ručičkami a nožičkami v marné snaze posunout se alespoň o pár centi-
metrů či zaujmout důstojnější polohu. Z chodníku sestoupil kolemjdoucí
pán a malými krůčky se k ní blížil, aby jí pomohl vstát.

Tak to nebude dneska tak jednoduché, řekla jsem si a jala se prohlížet
svůj botník, abych zvolila správnou obuv. Co vymyslet, abych taky
neupadla?

A pojednou mne oslnila myšlenka přímo geniální. Mezi nejrůznějšími
krámy v komoře je přece i sprej s nápisem „tekuté řetězy“. Zbyl tam
ještě z dob, kdy ho manžel použil na pneumatiky auta, než je vyměnil
za zimní. Když neklouzaly michelinky, nebudou mi klouzat ani podrážky!
Vymyšleno – uděláno!

Těsně před odchodem, už mezi dveřmi, jsem podrážky pečlivě pokryla
vrstvou „řetězů“. Zamkla jsem a vyrazila. Jenže – sakryš – jak jsem stála
na rohožce, vyrazila se mnou i ona, pevně přichycená k botě. Jistě vám
nemusím popisovat, že nepomohlo, když jsem ji automaticky přišlápla
druhou botou, abych se osvobodila.

Připadala jsem si jako blbec. Tančila jsem na chodbě s rohožkou na noze
jakési podivné tango, mnou právě objevené. Ale všechno má svůj konec,
mělo ho i tango a já mohla vyrazit do ulic. Řetězy sehrály svou roli,
udržela jsem se na nohou.

Uplynul den, dva, týden, nějaký čas. Sedím si v pohodě domova a cosi
kutím.

„Šššššššššš, plop-plop-plop,ssssssssss...!“ ozvalo se pojednou z ko-
mory. A ještě i jiné podivné zvuky, které se těžko popisují, upoutaly
mou pozornost. Zloděj, myš, zemětřesení, unikající plyn? Rychle jsem

probírala různé možnosti, abych si vybrala správnou zbraň, se kterou budu bojovat s neznámým nebezpečím.

Do komory jsem vlétla beze zbraně a bez dechu. Srdce v krku, oči na stopkách (už jste někdy viděli oko na stopce? Já tedy ne. Podivné rčení, že?).

No, a co si myslíte, že jsem tam objevila? Ten podlý, starý, odporný sprej, po dlouhé době osvobozený od uzávěru, vybuchl a vytekl. Je to hnusná, neuvěřitelně lepkavá a nezničitelná tekutá břechka, která to vzala pěkně od nejhořejší police postupně dolů přes naložené okurky, džemy, jabka až po žehličku! Ano, čtete dobře, žehličku. Do zítřka vypučenou, protože ta moje prohlásila, že už toho má dost, vyhodila pojistky a odešla do věčných žehličích lovišť. Vodopád končil na podlaze, kde se vytvořila odporná kaluž.

Tolik břechky v jednom spreji! A teď se smějte. Já, husa, věd technických pochopitelně neznalá, jsem začala bývalé tekuté řetězy odstraňovat vším, co mi přišlo pod ruku. Samozřejmě noviny a hadry se okamžitě pečlivě přilepily, aceton zničil co se dalo, jakož i nejrůznější ředidla, která jsem našla. Nakonec to vyhrál líh, starej dobrej líh dokázal z větší části tu šílenou hrůzu odstranit.

Lidi, chcete si užít? Kůuptée si téekutée réétězýy !!!

12. ledna

Včera jsem si v posteli před spaním luštila křížovku. Je to činnost neškodná, nikomu tím neublížete, naopak – rozvíjíte své vzdělání, inteligenční kvocient, uklidňuje to rozjitřenou nervovou soustavu, někdy si i navodíte ospalost.

Někdy ne.

Začalo to docela nevinně. Kdo občas luští tyto zajímavé kreace, určitě už ví, že tropický mravenec je *atta*, znoj že je *pot* a africký slon je *ylo*. To jsou bezesporu velmi užitečné znalosti, nemluvě o mnoha dalších. Pakliže je tato křížovka vámi luštěna v čekárně u lékaře nebo u holiče, obdržíte navíc získané informace zcela zdarma.

„Krásně si před spaním lousknu,“ řekla jsem si „a pak budu spát jako mimino.“

Cha – ani náhodou. Tato křížovka byla cílena opačně – měla vás probrat, vybudit a naštvat. Copak já můžu znát čínské dynastie? Autor byl

buď Číňan nebo v Číně bydlel, neboť větší část dotazů se týkala těchto dynastií. Pak jsem se dostala k políčku, v němž bylo napsáno: *Násilně pokřtěný Maur*.

„No, nedělej si ze mě srandu,“ oslovila jsem nahlas autora. Jak to vlastně myslíš? Násilně pokřtěný Maur? Ježíši, co je to za blbost? Noviny mi vypadly z ruky a moje obrazotvornost se dala do práce.

Tak co nebo kdo je Maur, to tuším. Asi žijou v Africe a jsou černý. Však se taky říká: je černý jako Maur. Mají turbany, jezdí na koni se šavlí v zubech, protože se rukama musí držet koně, aby nespadli.

Dobře, tak dál. Někdo je chtěl pokřtít. No jasně, nějaký potřeštěný misionář odjel do Afriky dělat dobrý skutky. Ale narazil, chlapec. Maur věří asi na Alláha nebo na víc bohů a křesťanství je mu vzdálené asi jako klokanovi vánoční cukroví.

No a ten misionář se tedy po mnoha útrapách dostal do Afriky, kde mu okamžitě začal být strašnej hic, kousali ho moskyti a k jídlu měl věci neurčitého původu; z hrnce často vyčuhovaly různé nožičky, tykadýlka či něco podobného.

„Houbec, já to všechno vydržím a svoji svatou misi splním,“ říkal si misionář a pustil se do práce. Snažil se s Maury spřátelit, roztrhal své pruhované povlečení a dával jim to jako nejmodernější materiál na turbany. Šlo to na dračku – vždyť to bylo zadarmo – a brzy měla polovina Maurů pruhované hlavy.

Na barevné korálky mu kašlali, vždyť to bylo bojovníci – chtěli nože, dýky, šavle a ani střelnou zbraní by nepohrdli. Misionář jim vysvětloval, že lidi se zabíjet nemají, že se mají vzájemně cítit, milovat a pomáhat si. Že by je rád obrátil na svou víru a snažil se jim vysvětlit základy křesťanství. Bylo to pro něj složité, i když se před cestou dlouho učil maursky; ale terminologii, kterou by teď potřeboval, ovládal velmi chabě.

No, a tak po čase milý misionář pochopil, že dobrovolně se nikdo z nich pokřtít nenechá.

„Tak počkejte, hošánci,“ řekl si jednoho dne. „Já si vás odchytím – aspoň jednoho. Přece nepojedu domů s nepořízenou.“ Vymyslel důkladnou past a nastražil ji na cestě, kudy Maurové chodili a jezdili.

A pak každý večer číhal. Seděl za kaktusem, rozmlouval se svým svědomím a nabádal se k trpělivosti. Jednou k večeru, když už se mu začínaly klížit oči a přemýšlel, jestli by neměl jít do své chatrče, uslyšel

strašlivé maurské nadávky. Stoupaly k nebesům z jedné jámy. Misionář čile přiběhl, chyceného Maura proti jeho vůli shora pokropil svěcenou vodou a pokřtil ho. Aby měl svědomí čisté, vysvětlil mu své počínání a blahopřál mu.

Ten však ani nepochopil jaké že to milosti se mu dostalo, byl vzteky bez sebe a sliboval misionáři, že ho rozseká na tisíc kousků a nakrmí jimi místní šakaly. Dobrý muž na nic nečekal, vzal nohy na ramena (ale to se jen tak říká, to by musel mít protézy a to on neměl) a utekl zpět do výchozího bodu ve své vlasti.

Tak. A celá ta historie skončila u mě v posteli, protože já nevím, co mám do té křížovky napsat.

Navíc je to políčko zlomyslně uvedeno pro vodorovný i svislý text. Tak vodorovný Maur už by mohl být po smrti, ale co s tím svislým? Tak jsem znovu přemýšlela, doplňovala písmenka, až mi vyšel tento výsledek:

Vodorovně: M, A, nic, nic, N

Svisle: nic, L, E, T.

Nevíte, jak se řekne jinak – *Násilně pokřtěný Maur?*

18. ledna

V televizi dávali zase soutěž. Když mám čas, dívám se na soutěže moc ráda. Hluboce je prožívám, fandím soutěžícím, radím jim dle svého nejlepšího svědomí a držím jim palce, aby vyhráli co nevyšší sumu. Občas si i nějakou užitečnou informaci zapamatuji.

Prožívám odjakživa velice intenzivně vše, co se se mnou či kolem mne děje; to se týká i návštěvy kina či posezení před televizní „bednou.“

„Prosím tě, zavírej, táhne,“ trpím průvanem, jestliže herec za sebou nezavře dveře.

„Fůůůůj,“ sténám, když hrdinka připálí cibulku. Skutečně cítím tento nepříjemný pach.

„Bacha, zloděj!“ lomcuji pomyslně spáčem, protože mu do baráku leze sklepem postava s lehce čitelným úmyslem.

Ony se vůbec ve filmech či televizi dějí věci, že člověk žasne.

„Má lásko, kde jsi? Kam ses poděla? Vyslyš mne, miluji tě, ó, kde, kdeže jsi?“ sténá zamilovaný hrdina jasně postižený náhlou slepotou,

protože jeho láska váží metrák a stojí půl metru za jeho zády. Divák jen zírá v němém úžasu.

Když už někoho hledám, tak přinejmenším nejprve alespoň prohledám své nejbližší okolí, že? Pak mu zavolám mobilem a když to několik hodin či dní nebere, zeptám se jeho přátel, příbuzných a známých a posléze jdu na policii.

Jenže ten pán je placený za to, aby stál na místě, vyl a dělal ze sebe dementa. No, nakonec je to jeho věc. Třeba zmíněná finanční odměna toho dementa bohatě vyváží.

Tak tedy zpět k soutěži.

„Otázka první,“ praví pán.

„Kolik trpaslíků měla Sněhurka a sedm trpaslíků?“ ptá se soutěžícího.

„Sedum,“ odpovídám ihned a rozhlížím se kolem sebe po nábytku, jestli moji odpověď náležitě ocenil.

„Sněhurka?“ diví se soutěžící. „No, jsou tu sice čtyři možnosti, ale rozpomenuli se na své dětství, Disneyovy filmy a knížky o ní, tak se domnívám, že nejpravděpodobnější odpověď je za bé – sedm.“

„Skvělé!“ zařve moderátor a povzbudivě se usměje.

S úlevou vydechnu a čekám co bude dál.

„Otázka druhá,“ ohlásí pán.

„Kolik známe ročních období? Nespěchejte, máte dost času, dobře si odpověď rozmyslete,“ uklidňuje pana XY, který blízek mdlobám pije druhou sklenici vody.

„Období známe několik,“ praví soutěžící, zklidněný vodou i jistotou, že odpověď zná.

„Je to ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc a ráno, takže asi šest. Nebo ne?“ zahlodá v něm pochybnost.

Moderátor se usmívá, hlavu lehce nakloněnou a čeká.

„Tak ne. Vlastně já se splet. Vy jste řekl *ročních*, žejo? Tak těch známe čtyři – jaro, léto, podzim, zima.“ Tázavě vzhlíží k moderátorovi a pije vodu. (Je to voda?)

„Jste si tím opravdu jist, pane? Mám označit tuto vaši odpověď jako platnou?“

„Ano, ano, označte, jsem si jist. Teď je zima a pak přijde jaro, přijde, bude zase máj. A pak Markéta hodí srp do žita, na podzim mě budou

vnoučata otravovat, že chtějí nové draky a po Vánocích zas budu chudej asi jako teď. Čtyři.“

„Dobře. Označím tedy čtyři. Teď,“ praví pan moderátor a sál bouří potleskem.

„Tak dál. Pozor. Otázky budou čím dál těžší,“ drnká pán na nervy soutěžícího. Tomu už teče voda z očí i z nosu, ale hrdinně bojuje s trémou a já mačkám palce a domlouvám mu: „Neboj se, neboj. Jsem s tebou. Já ti budu napovídat, uvidíš, vyhraješ. Přeju ti milión,“ šeptám a hypnotizuji obrazovku.

„Otázka třetí. Jak pokračují slova písně *Čtyři koně ve dvoře*...? Rozumíte otázce?“ vyhrocuje pán situaci.

„Žááádnej s níííma neéévořeéééé!!!“ vykřikují a vyskakují z křesla. „Řekni to, řekni – žádnej s nima nevoře! Slyšíš mě? Slyšíš? Opakuj to!“

„Žádnej s nima nevoře,“ opakuje poslušně ubohý soutěžící a já se mohu zhroutit zpět do křesla. Ježíš, to je nervák. Kdyby vyhrál aspoň těch deset tisíc, aby tam nešel zbytečně.

„Výborně,“ pochválí ho televizní pán a odhaduje protějšek, kolik toho ještě vydrží.

„Otázka čtvrtá. Ta už bude těžší. Co je to kořenáč. Máte čtyři možnosti – je to květináč, strom, pták nebo pán, o němž dámy zpravidla říkají – *to je ale kořen!* Tak si to dobře rozmyslete, ať nevypadnete ze soutěže, byla by to škoda,“ usměje se moderátor na soutěžícího.

Ten si lije vodu na hlavu a pláče.

„Kořenáč, kořenáč...“ šeptá. „Normálně bych řekl, že je to květináč, ale vy tu dáváte i chytáky, já to vím. Strom má kořeny, to by taky mohlo být. Pták? Pták kořenáč? Proč ne? Raději si vezmu náповědu,“ rozhodne se pán a po chvíli se vítězně usměje, protože se dozví správnou odpověď.

A tak to jde pořád dál a dál, pokud soutěžícím síly stačí. Lidé někdy znají naprosto neuvěřitelné věci. Připadám si pak jako živočich s inteligencí na úrovni trilobita. Upřímně je obdivuji a mám nelíčenou radost z jejich úspěchů.

Mě by na takovou veřejnou soutěž živou nikdo nedostal. Aneživou? To by se pak nedozvěděli ani ten kořenáč...